

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 10. uri / Velja mesečno prejemam
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.400

Amerika zavrla vse delo na svetovni gospodarski konferenci

Uloga Amerike v svetovni gospodarski krizi — Težkoče na konferenci naraščajo — Fronta proti Ameriki — Iz svetovne v evropsko konferenco — Mussolinijev načrt za preprečitev avstrijskega „Anschlusa“ — Carinska unija v srednji Evropi

Od smrti velikega predsednika Wilsona povzročajo Združene države Severne Amerike Evropi same težkoče. Povsod, kjerkoli pridejo v stik z našo celino, zasledujejo izključno le svoje lastne materialistične interese. Prav one so bile tiste, ki so v veliki meri zagrešile nadprodukcijo industrijskih izdelkov in agrarnih pridelkov ter s tem sedanjo svetovno gospodarsko krizo. Zaradi svoje »prosperitete« so stopnjevale produkcijo tako, da bi bile mogle — če ne bi bilo krize — kmalu same kriti večji del svetovne potrošnje. Mislile so pač, da se bo zgodovina obrnila, da bo sedaj Evropa postala kolonija Amerike. Ko pa so se pričele pojavljati posledice nadprodukcije, ko je Evropa zaradi ameriške konkurence začela izgubljati svojo kupovalno in sploh konzumno moč in se je ta pojav razširil tudi na ostali svet, so naenkrat tudi Združene države izgubile možnost nadaljevanja svoje zloglasne »prosperitete«. Vse, kar so od tedaj storile, je bilo zato samo iskanje svojih lastnih koristi, katere naj bi realizirala obubožana in medsebojno sprta Evropa!

Tako so bile Združene države tiste, ki so prve podprle Nemčijo pri njenih prizadevanjih za črtanje reparacij. Če njih ne bi bilo, bi tudi Lozane ne bilo; Nemčija bi plačevala reparacije še zdaj, Hitlerjem ali brez Hitlerja na čelu. To ameriško zavzemanje za Nemčijo ni izhajalo iz idealistične ljubezni do nje. Združene države so hotele osvoboditi Nemčijo reparacij samo zato, da bi potem Nemčija lahko plačevala njim anuitete in obresti posojil in trgovskih dolgov in bi lahko uvažala več ameriškega blaga. Ko pa jim tudi črtanje nemških reparacij ni prineslo zaželenega uspeha, ker ga jim po vsej logiki stvari sploh ni moglo, so pričele forsirati razorožitev, seveda tako, da same prav za prav ne bi bile čisto nič prizadete. Svet naj se razoroži le na kopnem, na morju pa naj ostane nadalje oborožen. Seveda: Združene države kopne vojske ne potrebujejo! Kdo pa jih bo napadel na suhem, Kanada, Mehika? Prav nič pa niso hotele in še nočejo slišati o tem, da bi razoroženi državam v Evropi zagotovile svojo pomoč v primeru, da bi bile kljub razorožitvi napadene.

In zopet ni šlo Združenim državam pri tem prav nič za idealno stran razorožitve. Forsirajo jo iz preprostega razloga, da bi mogla potem Evropa ves svoj denar, ki bi ga prihranila pri razorožitvi, porabiti za odraščanje vojnega dolga Washingtonu ter za večji nakup ameriškega (tovarniškega in agrarnega) blaga. Prav iz istega razloga so pa zahtevale tudi svetovno gospodarsko konferenco v Londonu. Misel, sklicati to konferenco, je bila ameriška. Sedaj, ko ta konferenca zboruje, so pa zopet Združene države Severne Amerike tiste, ki onemogočajo njeno delo. Zakaj? Vse delegacije konference so ugovarile, da ni gospodarskega ozdravljenja sveta brez stabilizacije vsaj glavnih valut, brez znižanja carinskih zidov, brez odprave avtarkije, omejitve in kontrole produkcije ter ureditve vprašanja političnih, zlasti vojnih dolgov. Pri tem bi morla seveda ertvovati vsaka država nekaj, kajti brez vsestranskega kompromisa ni sporazuma

in ni izboljšanja svetovnega gospodarstva.

Pa je spet prišla Amerika in odklonila po vrsti vse, kar bi ji poleg koristi nalagalo tudi kakršne koli žrtve. Je proti stabilizaciji dolarja, proti radikalni ureditvi carinskih zadev, proti kontroli produkcije ter proti razpravi o političnih dolgovih. Skratka: londonsko svetovno gospodarsko konferenco si predstavljajo Združene države kot nekako podporno ustanovo za svoj gospodarski egoizem. Vsa Evropa in ves ostali svet naj bi sprejela tako rešitev, od katere bi imel korist le en sam član konference, t. j. Združene države Severne Amerike. Toda po tej poti ne bomo nikoli nikamor prišli. Pred Evropo stopa vsak dan bolj razočano vprašanje: Ali ne bi bilo najbolje obrniti Združenim državam sploh hrbet in reševati svetovna vprašanja brez njih? Ta predlog se je zelo konkretno pojavil prav ta teden v francoskem, pa deloma tudi v angleškem in drugem tisku. Francoski tisk je nad egoizmom Združenih držav skrajno ogorčen. Fatalno za Evropo je pa pri tem to, da ji manjka za izločitev Združenih držav politično edinstvo in razumevanje med posameznimi državami. To pa Združene države zelo dobro vejo in zlorabljajo sprto Evrope vedno znova za svoje namene. Kako dolgo še? Morda bo prav gospodarska konferenca v tem oziru odločilna?

LONDON, 21. junija. Vsak dan postaja bolj očito, da so težkoče, s katerimi se bo morala boriti svetovna gospodarska konferenca, nepričakovano velike. Na sami konferenci je bil že stavljen predlog, naj se seje sploh odgode, dokler se ne doseže z Ameriko sporazuma glede stabilizacije valut. Ta predlog je bil na prizadevanje Macdonalda sicer odklonjen, položaj se pa prav nič ni izboljšal. Nasprotno, zatrjuje se celo zelo resno, da bi francoska in angleška delegacija zapustili konferenco, če bi se izkazalo, da z Ameriko ni mogoč pameten in pošten sporazum. Fronta proti Združenim državam postaja sploh vedno bolj vidna. Govorji se tudi o možnosti spremenitve konference v organ proti njim. V tem primeru bi se skušala najti rešitve najvažnejših vprašanj brez Amerike in proti njej. Anglija in Francija bi uredili vse trgovanje in denarni promet v okviru svojih kolonij, dominionov in evropskih ter drugih držav razen Amerike. Posebno odločno se zavzema za to francoski kolonialni minister Sarraut, ki forsira gospodarski dvig francoskih kolonij z novimi investicijami in hitrejšim prometom. Zaradi zadržanja Amerike je nezadovoljna tudi Italija. Njen tisk pravi, da bi se sporazum lahko hitro dosegel, če ne bi bila Amerika tako trmoglava, Anglija pa tako popustljiva. Oboje, Amerikance in Angleže pa vodilo pri vsem v prvi vrsti razlogi trgovske konkurence ter notranje politike.

LONDON, 21. junija. Ker so pogajanja za stabilizacijo valut ostala brez uspeha, je nastal na konferenci popoln zastoj, zlasti pa še zato, ker je bil guverner newyorške Federal Reserve Banke, Harrison, odpoklican iz Londona. Posvetovanja valutne komisije so odgojena, istotako tudi drugih komisij. Povsod se čuti danes velika vznemirljenost. Macdonald sidlen

je za popoldne konferenco voditeljev komisij, na kateri se bo razpravljalo kaj naj se stori v primeru, če glede stabilizacije valut ne bo mogoče doseči nobenega sporazuma? Ventilira se tudi vprašanje odgoditve konference, vendar se misli, naj se nadaljuje vsaj tako, da se doseže sporazum evropskih držav. Na ta način se spreminja svetovna gospodarska konferenca vedno bolj v konferenco evropskih držav. Sinoči je bila v palači Banke of England že konferenca zastopnikov evropskih novčaničnih bank, na kateri se je razpravljalo o tem.

LONDON, 21. junija. Pešimistično razpoloženje se vedno bolj veča. V diplomatskih krogih skušajo vendar vresničiti celo vrsto načrtov. Največjo pozornost vzbujata zaenkrat dva predloga. Prvi je italijanskega izvora in predvideva novo ureditev srednjeevropskega vprašanja z glavnim namenom: preprečiti združitev Avstrije in Nemčije. S tem načrtom se

Srditi nemški napadi na dr. Dollfussa

VES NEMŠKI TISK NAPADA AVSTRIJSKO VLADO. ZA DOLLFUSSOM NI VEČINA JAVNEGA MNENJA. USODA TISKA.

BERLIN, 21. junija. Ves nemški tisk napada nenavadno srdito avstrijsko vlado zaradi razpustitve narodne socialistične stranke v Avstriji. »Völkischer Beobachter« piše med drugim: »Naj se člani sedanje avstrijske vlade le pripravijo na emigracijo, če bodo sploh še imeli dosti časa za pobeg preko meje. Dollfuss je razpustil napadalne oddelke, ni se pa zavedal, da tega sploh ne more izvesti. Oni sami ga bodo sodili.« Obenem zatrjujejo listi, da terorističnih aktov v Avstriji ne izvršujejo hitlerjevci. Preganjanje narodnih socialistov pokreta ne bo zatrla, razvijal se bo dalje do popolne zmage.

DUNAJ, 21. junija. Razni javni znaki kažejo, da večina avstrijskega javnega mnenja ne odobrava borbe vlade proti Hitlerjevci Nemčiji. Pod plastjo avstrijskega tiskovskega vsenemški ogenj in če bi nastala revolucija, je veliko vprašanje, kdo bi se sploh še eksponiral za Dollfussa. Zelo značilno je tudi dejstvo, da je bivši celovski

podžupan, višji deželni sodni svetnik dr. Karl Rokitsky, ki je sam krščanski socialc, napisal v celovškem dnevniku »Freie Stimmen« članek, katerega ponatiskujejo tudi drugi listi, v katerem svaril Avstrijo pred cepitvijo od Nemčije. Članek ima naslov: »Quo vadis Austria?« V njem pravi, da so Avstriji Nemci, in da bodo lahko obstojali samo kot Nemci z Nemčijo. Brez Nemčije je za Avstrijo smrt. Obenem citira besede cesarja Karla, ki je rekel: Naj Avstrija rajše razpade, kakor da bi se ločila od Nemčije! To dokazuje, da niso proti Dollfussu le velikonemci in landbundovci, ki sede v njegovi vladi, marveč tudi mnogi ugledni člani njegove lastne stranke.

DUNAJ, 21. junija. Vlada je dovolila listom »Deutsch-österreichische Tageszeitung«, »Kampfruf am Montag« in »Nachtpost« nadaljno izhajanje, toda samo pod pogojem, da ne bodo več zastopali programa narodnih socialistov.

Gömbösevo navdušenje za Nemčijo

BUDIMPEŠTA, 21. junija. Na zborovanju Poljedelske zbornice je govoril večeraj Gömbös tudi o svojem potovanju v Berlin in je ob tej priložnosti dejal, da je 70 milijonov Nemcev danes faktor, ki se ne more ignorirati. V Nemčiji nastaja sedaj velika stvarnost, kakor je pred leti v Italiji. S svojim obiskom pri Hitlerju je hotel pokazati, da v Nemčiji niso nastale efemerne razmere in je s tem koristil ne le Madžarski, marveč vsemu svetu. Vendar, je rekel, se nemške metode na Madžarskem ne dajo uporabiti.

Daladierjev obisk v Italiji

PARIZ, 21. junija. Kljub zanikanju s poluradne strani se še dalje zatrjuje, da bo francoski ministrski predsednik Daladier v kratkem obiskal Rim in se sestal z Mussolinijem. Italijanski tisk je za ta obisk zelo navdušen in nevi

da bo pripravila Italija Daladierju, če pride, kolosalen sprejem.

PODPIS PAKTA ŠTIRIH.

RIM, 21. junija. Zatrjuje se, da je vabilo k podpisu pakta štirih že pripravljeno in bo odposlano čim dospelo odgovori iz Pariza, Londona in Berlina. Pakt bi se podpisal koncem meseca.

AMERIKA REDUCIRA.

WASHINGTON, 21. junija. Ameriška vlada je zaradi varčevanja pozvala 40 svojih konzulov in podkonzulov, naj odstopijo. Iz istih razlogov je bilo odpuščenih tudi 100 trgovinskih atašejev.

ATENTATI TUDI V PALESTINI.

TEL AVIV, 21. junija. Neznani atentatorji so na izprehodu v okolici mesta ustrelili voditelja židovske socialistične stranke v Palestini in prijatelja sporazuma z Arabci dr. Arlosorova. Sumi se, da so ga umorili ekstremistični arabski omladinci.

Dnevne vesti

Odločna beseda naših

Cirilmetodarjev

OBČNI ZBOR MOŠKE IN ŽENSKÉ PODRUŽNICE CIRIL METODOVE DRUŽBE. VELIČASTNA UDELEŽBA. NOVI NAČRTI ZA BODOČE DELO.

Sinoči sta imeli moška in ženska podružnica Ciril-Methodove družbe v mali dvorani Narodnega doma občni zbor, ki se ga je udeležilo prav častno število članov in članic ter prijateljev. Toliko Cirilmetodarjev še ni bilo zbranih na nobenem občnem zboru po prevratu, kar je to dokaz, da je družba danes prav tako potrebna kakor včasih.

Občni zbor je vodil predsednik moške podružnice g. dr. Lašič. Uvodoma je pozdravil vse navzoče, posebej pa mestnega župana g. dr. Lipolda, zastopniki mariborskega Slovenskega ženskega društva go. Lipoldova in go. Maistrovo, nadalje zastopnika glavnega odbora CMD šolskega nadzornika g. Tomažiča, okrajnega podglavarja g. Pezdiča, zastopnika Narodne obrane in odposlanca generala Maistra g. dr. Milerja, vpokojenega gimnazijskega ravnatelja g. dr. Tomiška, upravitelja banovinskega dečjega doma g. Vomerja, predstojnika mestne policije g. dr. Hacina in vse zastopnike ostalih narodnih organizacij.

V svojem izčrpnem predsedniškem poročilu je nato g. dr. Lašič orisal delovanje Ciril-Methodove družbe v pretekli poslovni dobi. Naglasil je, da je napačno poučen kdor misli, da Ciril-Methodova družba danes ni potrebna in da ni potrebno aktivno delovanje njenih podružnic. Omenil je delovanje sličnih organizacij onstran naše meje, ki so šle po prevratu dobi strnjene v eni fronti s podvojeno silo na delo, ki so ga opravljale že pred vojno. Sadovi tega dela so bili veliki. Poudaril je, da je prav radi tega naša dolžnost, da ne držimo rok križem ter pričujemo z delom. Potrebno je, da pomnožimo vrste Ciril-Methodove družbe, v katerih mora zagoreti nov ogenj in živa borbenost. Radi tega je nujno potrebna sprememba društvenih pravil in že na prihodnji glavni skupščini, ki bo letos v Ptuj, naj se tudi razširi glavni odbor, ki mora imeti polovico odbornikov iz območja družbinega delokroga. Tudi je naglasil, da očitki, ki jih je objavil neki ljubljanski dnevnik o lanski skupščini v Slovenski Bistrici, niso bili na mestu, ker se je udeležilo precejšnje število aktivnih delavcev in zastopnikov Ciril-Methodove družbe s severne meje. Omenil je nadalje potrebo po novi šoli v Gradšču pri Sv. Duhu na Ostrm vrhu in dejal, da je šola, ki stoji tam, naša narodna sramota. S pohvalo nekaterih članov, ki so pristopili v preteklem letu kot ustanovniki in z željo ter apelom na vse navzoče naj gredo vsi brez izjeme na delo za našo prepotrebno narodno stvar, je predsednik končal svoje poročilo.

O delovanju ženske podružnice je poročala predsednica go. Burnikova. Tudi iz njenega poročila je razvidno intenzivno delo ženske podružnice v preteklem poslovnem letu, ki je bilo posvečeno v prvi vrsti pridobivanju novih članic. Vrste ženske podružnice so se pomnožile lani za 150 članic.

Sledilo je poročilo tajnika moške podružnice g. Frana Cvetka. Delovanje obeh podružnic je bilo zadovoljivo, kar potrjuje dejstva, da sta imela oba odbora skupne seje, za katere so kazali odborniki veliko zanimanje in da je prodrlo popolno prepričanje, da je družba sv. Cirila in Metoda bolj potrebna ko pred prevratom. Do zaželjenega smotra, da bi se dohodki obeh podružnic izdatno pomnožili in s tem podprli glavno blagajno, pa odbora vključ svojemu stremljenju nista prišla. Nameravajo prirediti v korist obeh podružnic se nista mogli vršiti, ker je mesto preplavljeno s tombolami in srečolovi drugih društev in bi uspehi ne bil tak kot sta si ga odbora zamislila. Na pobudo obeh odborov je bil ustanovljen v aprilu »Narodni svet«, v katerega so bili povabljeni zastopniki vseh mariborskih izrazito nacionalnih organizacij. Vodstvu Ciril-Methodove družbe v Ljubljani sta odbora poslala dva važna predloga, enega za gradnjo prepotrebne šole ob naši severni meji, dru-

gega pa za vnovčenje neke realitete, ki družbi ni več nujno potrebna. Na svojih sejalih sta oba odbora pretresala vprašanje o potrebi spremembe društvenih pravil, ki so v marsičem zastarela in ne ustrezajo več duhu časa.

Dodatno tajništvo poročilo ženske podružnice je podala tajnica gđ. Kokoljeva, nakar sta sledili blagajniški poročili obeh podružnic. Poročilo za moško podružnico je podal blagajnik g. Leopold Haller, za žensko pa blagajničarka gđ. Gorupova. V moški podružnici je včlanjenih 268 članov, in sicer 80 državnih uradnikov, 60 odvetnikov, notarjev in koncipientov, 100 trgovcev in obrtnikov in 30 zasebnih uradnikov. Blagajnik je ob zaključku poročila izrekel zahvalo g. Saxu za bloke in vabila, ki jih je tiskal brezplačno.

Hansi Niese

od danes v GRAJSKEM KINU

Nato sta preglednika računov go. Majerjeva in g. Tomažič predlagala celokupnemu odboru razrešnico, kar so navzoči soglasno sprejeli. Sledila je živahna debata, v katero so posegli gg. Malenšek, notar Šorli, šolski nadzornik Tomažič, šolski upravitelj Hren, dr. Miler, dr. Lašič in drugi.

Po debati je pozdravil občni zbor mestni župan g. dr. Lipold, ki je v svojem daljšem nagovoru navajal težkoče nacionalnega življa v Mariboru pred vojno in možnost nacionalnega življa, ki ga je ustvarila povojna doba. Dejal je, da se ne da vse kar preko noči popraviti in izbrisati in da je potrebno mnogo vztrajnega in intenzivnega dela. Pojasnil je tudi, zakaj je mestno olepševalno društvo najelo za svoje koncerte v mestnem parku Schönherrejevo godbo in želel ob zaključku svojega nagovora obema podružnicama najlepših uspehov v bodočnosti. V imenu glavnega odbora CMD je pozdravil zbor šolski nadzornik g. Tomažič. V svojih daljših izjavah, ki so jih navzoči z velikim odobravanjem vzeli za znanje, je dejal, da bi bilo nujno potrebno, da bi vse mariborske nacionalne organizacije posvečale v bodoče več pozornost in ljubezni naši meji.

Občni zbor je dal predsedniku g. dr. Lašiču primerno in ustrezno zadoščenje za vse napade v našem tukajšnjem lističu.

Sledile so nato volitve, pri katerih je bil ponovno izvoljen za predsednika moške podružnice g. dr. Ferdo Lašič, za predsednico ženske podružnice pa go. Burnikova. Na predlog odbornika in ustanovnika CMD je bil izvoljen prvi odbor, v katerem so zastopani vsi stanovi in se bo na prihodnji seji konstituiral tudi ožji akcijski odbor.

Poziv Sokolom! Vsa sokolska društva v mestu in okolici pozivajo svoje članstvo, naj se v čim večjem številu udeležijo komemoracije po pokojnem dr. Špinčiču, ki bo jutri v četrtek ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma.

Poziv strelcem! Uprava okrožne strelske družine v Mariboru poziva svoje članstvo, da se v čim večjem številu udeležijo jutrišnje komemoracije za pokojnim narodnim borcem dr. Špinčičem.

Društvo »Nanos« in »Jadran« priredita v četrtek 22. tm. ob 20. uri zvečer v mali dvorani Narodnega doma komemoracijo po pok. Špinčiču. Predaval bo notar g. dr. I. Šorli, ki je velikega narodnega delavca in borca prav dobro poznal. Na sporedu so tudi deklamacije in pevske točke. Dolžnost vseh narodno zavednih je, da se tega predavanja polnoštevilno udeležijo.

Parcelna davščina. Drevi ob pol 20. uri bo pri »Orlu« izredni občni zbor mariborskega Društva hišnih posestnikov, na katerem bodo razpravljali o parcelni davščini. Občnega zbora naj se udeležijo vsi prizadeti posestniki parcel.

Matura na realni gimnaziji. Na realni gimnaziji se je končala matura že večera. K maturi je bilo pripuščenih 28 kandidatov, od katerih jih je bilo 7 oproščenih usnega izpita. Maturu je napravilo 16 kandidatov, štirje imajo popravni izpit, 1 pa je bil odklonjen za leto dni. Maturu so napravili: Aleksander Božičev, Alfred Breznik, Vilko Brunčko (z odliko), Ratimir Cotič, Mirko Deutschmann, Josip Fatur (z odliko), Albin Godina, Hilda Grabnerjeva, Gerta Hasova, Ivan Kotnik, Konrad Kramaršič, Rihard Mužič, Aleksander Glevov, Emerik Pavlin, Stanko Petijan, France Pirchan, Iljko Poljanec, Edvard Slaček, Ivan Stok, Dušan Vendramin, Cvetko Vilner, Ozvald Werther (z odliko) in Igo Založnik.

Višji tečajni izpit na klasični gimnaziji. Pismeni od 8. do 10., ustmeni od 12. do 20. junija pod predsedstvom gosp. min. odposlanca dr. Grge Novaka, univerzitetnega profesorja v Zagrebu. Pripuščenih je bilo 70 pripravnikov, med njimi 2 privatista. Na osnovi letnih ocen in pismenih nalog je bilo usnega izpita oproščenih 16 pripravnikov. Na osnovi pismenih nalog niso bili pripuščeni k ustnemu izpitu 3 pripravniki, med temi 1 privatist. Pri ustnem izpitu so bili zavrženi za leto dni 3 pripravniki, popravni izpit v avgustu pa ima 10 pripravnikov. Zrelost se je priznala sledečim pripravnikom: Androjna Viljem (oproščen ustn. izpita), Ankerst Hubert, Ban Vladimir, Čelik Ivan, Dogša Dušan, Držečnik Janko (opr.), Dvoršak Ivan (opr.), Feguš Alojz, Flis Danica, Frangeš Vincenc (opr.), Grzetič Alojz (opr.), Jelen Martin, Kiki Fr., Klasinc Maks, Klemenčič Anton (opr.), Koplč Alojz, Kotnik Janko (opr.), Kovarčič Alojz, Kovič Aleš, Krajnc Josip, Kramar Bogomir, Lobnik Anton, Luskar Josip, Marušič Benjamin, Mihelič Josip (opr.), Mlakar Štefan, Mussnig Friderik, Ostrižnik Franc (opr.), Petrovič Eva (opr.), Pipuš Zvezdana, Poštuvan Matej (opr.), Prus Danica, Rabuza Anton, Rakuš Franc (opr.), Resnik Leopold (opr.), Rojs Gizela, Rot Alojz (opr.), Rothdeutsch Ana (opr.), Rudolf Ivan, Schaubach Hilda, Schaubach Leo, Seifried Fr., Sekolec Josip, Senkovič Fedor, Simič Branko, Stauber Rafael, Šef Alojz, Škofič Peter, Tasič Franc, Turšič Ivan (opr.), Varga Ivan, Vesenjok Jelka, Zgonik Julij in Kolenc Martin, (privatist).

Nižji tečajni izpit na klasični gimnaziji. 8. junija pismeni, ustni od 9. do 12. junija. Pripuščenih je bilo 56 rednih učencev, 3 ponavljalci in 4 privatisti, skupno torej 63 pripravnikov. Izpita oproščenih je bilo 20 pripravnikov, izpit je napravilo 30 rednih učencev, 3 privatisti in 1 ponavljalec, skupno torej 34 pripravnikov. Popravni izpit v avgustu imajo: 6 rednih učencev, 2 ponavljalca in 1 privatist, skupno 9. Nižji tečajni izpit je torej napravilo: 54, popravni izpit jih ima 9.

Uprava mariborskega pododbora Zdrženja rezervnih častnikov in bojnikov vabi svoje člane in po njih upeljene goste na predavanje, ki bo v četrtek 22. tm. ob 20. uri v dvorani »Nabavljalne zadruga«, Rotovski trg (vhod iz Lekarniške ulice). Predaval bo tovariš g. Desnica o temi »Mi in bodoča vojna«. Ker je to zadnje predavanje v tej sezoni, prosimo polnoštevilno udeležbo!

Izlet Angleškega krožka. V nedeljo 25. tm. priredi tukajšnji Angleški krožek izlet k »Mariborski koči«. Do Reke bo vozil avtobus in bomo odhod še pravčasno objavili. Izlet bo samo, če bo lepo vreme.

Društvo Jugoslovanskih akademikov v Mariboru. Jutri v četrtek bo ob 20. uri v društvenem lokalu v Narodnem domu važna odborova seja. Udeležite se je vsi! Tajnik.

Grajski kino. Od danes dalje sijajna opereta: »Tetka Gusti komandira« (Huzarska ljubezen). V glavnih vlogah Hansi Niese, Elsa Elster. Izboren, smehapoln film z veselo godbo in izbornim petjem.

Kino Union. Danes predvajamo zadnji dan opereto »Quick«. Od četrta dalje se bo predvajal že dolgo pričakovani film »Tajfun« po istoimenskem znamenem romanu. Krasni velefilm, ki nam prikazuje ljubezen rumene rase do bele žene, nam tudi umetniško in igralsko nudi nekaj čisto posebnega. V glavni vlogi Liana Haid in veliki ruski umetnik Valerij Iukišinov, ki igra vlogo zaljubljenega Japonca. Film je prvovrsten.

Močnje v želodcu in črevesu, ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoziteto, omotičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »Franz Josefove« grenčice. Zdravniki svetovnega slovesa hvalijo izboren učinek, ki ga ima »Franz Josefova« voda v svoji lastnosti kot milo odvajajoče sredstvo zlasti pri močnokrvnih, korpulentnih osebah, satikarjih in hemoroidno bolnih. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Hansi Niese

od danes v GRAJSKEM KINU

Internat za dijakinje raznih šol. Zavod šolskih sester v Mariboru naznanja, da bo imel v novem šolskem letu v svojem internatu posebne oddelke za dijakinje raznih mariborskih šol ter jim nudil poleg popolne oskrbe tudi pomoč pri študiju in nemško, ozir. francosko konverzajo. Otvoril bo tudi 5mesečni in celoletni tečaj za pouk v nemškem jeziku.

Cvetlična veselica v nedeljo pri »Teti Rezi« v Laznici.

Obup nad življenjem. V Gornji Sv. Kungoti je obupal včeraj nad življenjem 28-letni orožniški podnarednik Anton Lopič. S svojim službenim samokresom se je ustrelil. Kroglja mu je predrta srca in je bil nesrečnež takoj mrtev. Lopič je služboval kot orožnik v Beogradu, kjer se je hudo ponesrečil in se je moral deli časa zdraviti v bolnišnici. Po odpustu iz bolnišnice je dobil daljši dopust, ki ga je hotel preživeti pri svojem prejšnjem gospodarju pri Sv. Kungoti. Pri njem je bil nekaj dni in je šel tam tudi iz neznanega vzroka prostovoljno v smrt.

Prostovoljna smrt. Posestnika Lovra Građišnika na Janzevi gori pri Selnici so pograle v obup težke današnje razmere. Ko je bil včeraj sam doma, je v samomorilnem namenu izpil večjo količino lizola. Poklicani reševalci so nesrečneža prepeljali v mariborsko bolnišnico, toda pomoč je bila prepozna. Građišnik je kmalu po prevozu umrl.

Tatovi koles so pridno na delu. V zadnjem času se je zopet pojavila kljub vsem varnostnim ukrepom v Mariboru tatinska zalega. Tako so bila včeraj ukradena kar štiri kolesa. Skladiščniku Hubertu Helerju je bilo ukradeno 500 Din, vredno kolo izpred neke gostilne v Stolnj ulici, skoro novo 1500 Din vredno kolo je bilo izpred neke trgovine v Gosposki ulici ukradeno elektromonterju Franju Gašperju iz Ruš, gostilničarju Josipu Podvočniku je tat odpeljal 1500 Din vredno kolo iz veže, žagarju Jakobu Vidoviču pa je bilo ukradeno 1000 Din vredno kolo z evidenčno številko 9799 izpred neke hiše v Kopališki ulici. Policija je sinoči aretirala nekega 29-letnega mesarskega pomočnika Ludvika Š. iz Razvanja, ki je osumljen, da je član tatinske tolpe.

Lakota podira brezposelnost. Sinoči okrog 9. ure se je zgrudil v Slovenski ulici 30-letni brezposelni delavec Dragotin Petrič iz Varaždina.

Moža je zapustila. Na policiji se je zgledala včeraj popoldne železničarka France Wagner, stanujoč v Watovi ulici, in prijavila, da je njegova žena Marija že 19. tm. neznanokam pobežila. S seboj je vzela 600 Din in vso boljšo obleko ter perilo in nekaj posode. Sosedje so Wagnerju povedali, da jim je izjavila, da bo odšla k hčerki, ki je poročena v Beogradu.

Nezgodà pri podiranju drevja. Na Kapli pri Dravogradu so včeraj delavci podirali drevje. Pri podiranju pa se je zgodila 55letnemu delavcu Aleksandru Kališniku huda nezgodà. Padlo mu je na levo nogo težko deblo in mu je zlomilo nad kolonom. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Z voza je padel. Na Zrkovski cesti je padel včeraj popoldne z voza, ki je bil naložen visoko s senom, 40-letni delavec Ignac Rebolj. Pri padcu je dobil hude notranje poškodbe. Poklicani reševalci so ga prepeljali v bolnišnico.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 14.1 stopinj C; minimalna temperatura je znašala 11.7 stopinj C; barometer je kazal pri 17.7 stopinjah 733.3, reduciran na ničlo pa 731.2; relativna vlažna 84; vreme je tiho in jasno.

Ob zaključku šolskega leta

ČIŠČENJE IN IZBOR. VIŠJI IN ZADNJI RAZREDI. TORTURA MATURE.

Te dni se zaključuje na naših srednjih šolah šolsko leto 1932/33 z razdeljevanjem spričeval ter malimi in velikimi maturami. Če pomislimo ob tej priliki, kako ogromno je v povojni dobi narastlo število študirajoče mladine in ji prištevamo še starše, potem vidimo takoj, da zaključek šolskega leta ni malenkostna zadeva, ki se tiče le nekaterih, temveč stvar, ki zadeva tisoče in tisoče našega naroda. Mimo vsega tega pa tudi ne smemo pozabiti na težo časa, v katerem ta mladina študira; na težo časa za starše, ki jo vzdržujejo le z največjimi napori, včasih s pritrjevanjem od lastnih ust, in na težo časa za mladino samo, ki zre v bodočnost s tako zameglenim pogledom, ob skrajno majhnem upanju, da si bo mogla po doseženi »zrelosti« ustvariti svojo kolikor toliko človeka vredno eksistenco.

Ljudje, ki jim je usoda bodočnosti naroda resna skrb, si že dolgo belijo glave, kaj ukreniti, kako od pomoči zlu »nadprodukcije« inteligence. Stavljani so bili v tem oziru že nešteti predlogi, toda na posled se je še vedno izkazalo, da je in mora biti naravni razvoj edini pravični regulator. Vsak numerus clausus na naših srednjih in strokovnih šolah bi bil največja socialna krivica. Koga dopustiti v šolo, koga ne? Tu je edino merilo učenceva sposobnost, pa še ta ne vedno, kajti koliko primerov poznamo, ko so bili dijaki v prvih razredih slabi, v višjih pa najboljši, pozneje v življenju so pa morali slabi pomeniti dosti več kakor odlični. Vendar, sprejemni izpiti so dobra stvar in proti njim, če se od 10-letnega otroka ne zahteva preveč, nima nihče nič. Drugače pa je z nadaljnjim študijem. Ta mora biti po profesorjih in vzgojiteljih kontroliran tako, da se izločijo tisti, ki imajo mimo tega tudi veselje do svojega napotitja iz šole na druga pota udeleževanja v človeški družbi. Dober pedagog, ki nima tega tudi ne veselje do svojega poklica in dovolj moralne samoodgovornosti za prevzeto usodo mladih življenj, bo pač v enem ali dveh letih spoznal, s kom ima opravka, najkasneje v štirih bo pa tudi lahko v skladu s svojo vestjo presodil, kdo je za višje razrede in kdo ni. Skratka: **smo proti temu, da bi se vsi skozi razrede srednjih in tudi strokovnih šol balast!**

Prav tako odločno smo pa tudi proti temu, da bi se dijaki upropaščali z »metanjem« potem, ko so že dosegli višje razrede, zlasti pa zadnjega. Kako je n. pr. mogel kdo priti v osmi razred gimnazije ali realke, v četrti razred trgovske akademije ali peti letnik učiteljskega, če niso ugotove potem profesorji naenkrat, da ni vredni, da bi zapustil šolo kot absolvent? Kako je pa sploh mogoče, da kdo izdela zadnji letnik, pri maturi pa ni zrel? Priznamo, izjeme so. So dijaki, ki mislijo, da so že izven vsake nevarnosti in

se jim zato sploh ni treba več učiti. Toda to so, kot smo omenili, le izjeme. Normalno in pravilno bi bilo, da bi se dalo maturitetno spričevalo vsakomur, ki je bil toliko priden, sposoben in zrel, da je prijal do konca zadnjega razreda. Metanje pri maturah v večjem številu je zato krivica in slabo spričevalo tudi za tiste, ki poznajo dijaka več let in ga sami puste dalje, nazadnje ga pa pri maturi vržejo. Posebno fatalno je to na strokovnih šolah in zlasti na učiteljski. Učiteljski študira sedaj pet let in to izključno le za učitelja. Srečno prispe v peti letnik, ga dovrši, primaturji pa pade iz Bog ve kajšnega vzroka. Še bolj fatalno je seveda, če te mature sploh ne napravi. Čas, pognati ga z učiteljskega, je bil že

prvo ali drugo leto, ko bi bil šel lahko še kam drugam!

Nič čudnega ni tedaj, če se pojavlja tudi v naši javnosti vedno več glasov proti maturi sploh. V nekaterih državah je bila že odpravljena, pri nas pa smo uvedli poleg velike še malo. Po sodbi vseh pametnih ljudi je človek, ki je prišel do zadnjega razreda in ga izdelal, zrel. Čemu je potem še potrebna tortura mature, ki je podobna loteriji, saj se vprašanja zrebajo? Koliko nepotrebnega dela, napora, strahu in vsega je za to popolnoma odvisno maturo, ki požre poleg tega še vsako leto milijone denarja, kateri bi se dal uporabiti vse bolj plodnosno!

Zato se nam je zdelo potrebno poudariti ob koncu leta troje: **Čistiti se mora v prvih razredih! Matura ne sme biti loterija! Matura naj se čimprej odpravi!** —ur.

Ljubezen starega gospodarja in mlade deklet

DEKLA MARIJA VREŠEVA IN NJEN LJUBIMEC PRED SODNIKI. KAZENSKA RAZPRAVA PRED VELIKIM SENATOM.

Kazenski senat tukajšnjega okrožnega sodišča je obravnaval danes krvavo dramo, ki se je odigrala na letošnjo velikonočno soboto na Spodnjem Bregu pri Ptuj. Na zatožni klopi sta sedela 28-letna dekla Marija Vreševa in njen ljubimec, 25-letni kolarski pomočnik Konrad Murko iz Dražencev, obtožena, da sta po preudarnem načrtu umorila iz koristiljublja še priletnejšega gostilničarja in po sestnika Ignaca Emeršiča. Tragičen in krvav dogodek slika obširna obtožnica takole:

Marija Vreševa je bilo siromašno dekletino, ki je že od mladih let morala služiti svoj kruh. Še kot otrok je prišla k Emeršičevi hiši na Spodnjem Bregu pri Ptuj. Bila je pridna in poštena, zato so jo Emeršičevi radi imeli. Ko pa se je Emeršič oženil, je Marija šla od hiše in si poiskala službe drugje. Pred 8 leti pa se je zopet povrnila k Emeršičevim, kjer je preživela svojo mladost. Emeršič jo je rad vzel, ker je vedel, da je zanesljiva in pridna delavka. To pa je storil tem rajši, ker je bila njegova žena 10 let starejša od nje ga in je vedno bolehalo ter ni mogla opravljati težjih gospodinskih del.

Prva leta zakona so Emeršiču in njegovi ženi srečno potekala. Po letih pa so se vezi ljubezni zrahljale. Emeršiču je jela ugajati dekla Marija, ker je bilo v njej veliko več življenja, ko pa v njegovi ženi, ki se je takrat bližala že šestim križem. Marija se gospodarjeve ljubezni ni branila in je odprtega srca sprejela vse njegove ponudbe. Gospodar ji je bil namreč obljubil, da ji bo zapisal 10.000 Din. Od takrat sta pričela živeti Emeršič in njegova dekla kot mož in žena. Prava njegova žena Genovefa pa se je vdala v svojo usodo. Ločila se je popolnoma od

svojega moža in si uredila v neki stranski sobici svoje ležišče. Za vse, kar se je godilo okrog nje in kar so govorili ljudje, se ni dosti brigala. Iskala je v teh težkih časih tolažbe v molitvi.

Pred dvema letoma pa se je dekla, ki je imela vso oblast pri Emeršičevih, spoznala z mladim kolarskim pomočnikom Konradom Murkom. Konradu je bila postavna Marija všeč in vedno pogosteje se je oglašal pri njej. Bil je sladkih besed, s katerimi je Marijo pridobil na svojo stran. Da je ona postala vse drugačna, to je takoj slutil stari Emeršič, ki je bil zelo ljubosumen na mladega kolarskega pomočnika. Sirovo deklino vedenje je silno bolelo zaljubljenega gospodarja. Odkar je hodila s svojim izvoljencem po veselicah in zabavah in odkar je ostajal Konrad pri njej čez noč, ni hotela več uslišati nobene gospodarjeve prošnje. Z gospodarjem se je pričela pripraviti in mu je v razburjenosti večkrat grozila z nožem. Tako sta se sprla tudi na letošnjo velikonočno soboto in so bile posledice prepira usodne za oba.

Kritičnega dne je bil Konrad na obisku pri Mariji; ko se je Emeršič okrog 10. ure spravil k počitku, se je oglašil še v kuhinji, kjer sta bila Marija in Konrad zapletena v svoj pogovor. Ko sta ga opazila, sta skočila nanj. Konrad ga je udaril s polenom po glavi in ga zagrabil za roke. Marija pa je poiskala nož in ga zasadila Emeršiču v srce.

Pri današnji obravnavi je obtožena Marija s solzami v očeh pripovedovala ves krvavi dogodek kritičnega večera. Zatrjevala je, da je nedolžna in da jo je hotel pokojni Emeršič napasti. Ona pa se mu je postavila v bran z dolgim kuhinjskim nožem, ki mu ga je po nesrečnem

naključju zasadila v srce. Senat ni mogel upoštevati zaradi obtežilnih dokazov nje nega zagovora in jo je obsodil na 10 let težke ječe ter trajno izgubo častnih državljanskih pravic. Soobtoženi kolarski pomočnik Konrad Murko pa je bil radi pomanjkanja dokazov oproščen.

Ptuj

»Lojalnost« ptujske nemške manjšine v pravi luči. Pred kratkim je priobčil »Večernik« članek nekega nemškega lista, v katerem se trdi, da so naši pravi in posili Nemci lojalni državljani in da so si znali pridobiti razumevanje in simpatije Beograda. Kako pa ta »lojalnost« v resnici izgleda, naj navedemo naslednji primer: Na zadnji občinski seji, o kateri smo itak kratko poročali, se je v debati o premetitvi živilskega trga, oglašil med drugimi tudi zastopnik in duševni vodja ptujske nemške manjšine ter izjavil sledeče: »Malo nas je (pri tem je pogledal na levo in desno okrog sebe, kjer so sedeli še ostali 4 nemški zastopniki), ki sedimo tu kot izvoljeni od meščanstva, večina pa je od vlade postavljena, tedaj ne na podlagi volje meščanstva, Ker pa gre v tem primeru za važno gospodarsko zadevo, kjer se tako močno križajo interesi posameznih meščanov, ta od meščanstva izvoljena manjšina ne more sama odločati, med tem ko ostali od vlade postavljeni zastopniki za to niso kompetentni. Odložimo tedaj vsako sklepanje o premetitvi trga do onega časa, ko bodo po novem občinskem zakonu prišli v občinski svet možje, izvoljeni neposredno od meščanstva, ker so samo taki kompetentni za odločanje v tako važni zadevi. Zato bom glasoval proti.« Tako toraj: Ukrepi vlade so za ptujsko nemško manjšino kot nemerodajni in nevažni, slovenski občinski svetniki, ki ste imenovani od vlade skupno s sedanjim županom, odstranite se, saj niste (po gornji izjavi) pristopni, da odločate v komunalnih zadevah. Evo Beograd in Ljubljana: tako izgleda ona »lojalna« mentaliteta ptujske nemške manjšine. Ne, kar govore v Beogradu, nego kaj mislijo in govorijo doma, to je merodajno! In če se na javni občinski seji omalovažujejo vladne odredbe, kaj pa šele takrat, kadar so v svojih raznih društvih, kadar so sami med seboj? Vprašujemo samo, kaj bi se zgodilo onemu slovenskemu obč. svetniku, ki bi na Koroškem izdal tako izjavo? In mi? Ali se mislimo res utopiti v močvirju nacionalne mlačnosti in nezavednosti?

Zvočni kino Ptuj predvaja v sredo 21. t. m. ob 20.30 in v četrtek 22. t. m. ob 18.30 in 20.30 »Generala Platowa« in ne »Halo Babij« kakor smo poročali. Vodstvo je spored spremenilo.

Prijet rokovnjač. Kakor smo poročali, so orožniki prijeli nevarnega rokovnjača Martina Šenčerja, brezposelnega mehanika iz Ptuja. Ker ga zasleduje tudi mariborsko okrožno sodišče, so ga danes odpravili v zapore v Maribor.

Dr. O. Haunig: Najstarejši križi v lenarškem okraju

Mislim, da ni koga, katerega ne bi zanimala zgodovina davno minulih časov. Ni lepšega užitka, če čitaš dogodke iz preteklih dni; stopijo ti pred oči davno preminule osebe, vidiš jih in slišiš govorniki, občuduješ, kako nastopajo drug za drugim, gledaš mesta, kakor so bila nekdanj, strmiš ob pogledu na smelo zidane gradove na skoraj nedostopnih vrhovih, kjer se danes vidijo mogoče le še gole, razpokane stene, ki se dvigajo proti nebu iz kupa razpadlega zidovja.

Zamakneš se nazaj v čase, ki so davno bili, živš in čutiš kakor bi sodeloval sam in skoraj si iznenaden, ko se spomniš na sedanjost in se ti podobe, ki si jih gledal kakor v bajnem zrcalu, razpršijo pred očmi kakor jutranja megla pred ogrevajočim solncem.

Ko pa čitaš zgodovino, moraš pomisliti, da bi vsega tega ne zvedel, če se ne bi vsi podatki skrbno zbirali, za kar je bilo mogoče treba večletnega truda in raziskovanja.

Zato pa mora imeti vsak, ki ima čut za zgodovino, skrb, da se vsaka stvar, ki spominja na nekdanje dogodke, ohrani in tako otme pozabljivosti.

Dostikrat gledamo stvari, ki so iz davnih dni, a brezbržno hodimo mimo njih, nikdar se mogoče ne vprašamo, kaj bi moglo to pomeniti, kaj nam pove ta kamen ali ona slika.

In dostikrat se zgodi, da tak spomenik velike vrednosti propade in izgine za vedno. Koliko lepe zgodovine nam je ostalo na ta način neodkrite, za vedno zgubljene! Nekaj časa se o tem in onem ohrani še ustno sporočilo, a po več rodovih se zgubi jasna slika, dokler se popolnoma ne razblini.

Zato zbirajmo vse, kar spominja na nekdanje dni, in če so tudi zavedno le malenkosti, mogoče pa tvorijo v celoti važno vrzel, ki nam pojasni marsikaj, česar bi sicer nikdar ne razumeli.

Ko bivam že četrto stoletja v tem okraju, našel sem med drugimi zgodovinskimi zanimivostmi na tem in onem mestu stare križe. Povpraševal sem prebivalce, kaj se govori o tem in onem znamenju? In povedali so mi marsikaj zanimivega. Škoda bi bilo, da bi se to pozabilo, zato hočem podati na tem mestu kratek opis vseh najstarejših križev v tem sodnem okraju.

Govorijo o davno minulih časih, mnogo dozda še neznanega in zanimivega nove njih zgodovina.

Najstarejši križ je oni v Zamarkovi, župnija Sv. Lenart, ki stoji ob desni stra-

ni banovinske ceste Sv. Lenart—Maribor na mestu, kjer se začne dvigati cesta po hribu proti Šikarjevemu posestvu. Znan je pač po vsem okraju.

Križ je zidan, zašaj okrogel, fasada je gladka z vdolbino, v kateri je kip lurske Matere božje in razpelo. Nad vdolbino je vzdana plošča z napisom:

Jesus Ti mili
Usliši me v sili
Vem, da pomoči
Pri Tebi dobim.

Pod to kitico so zaporedno navedene letnice: 1210, 1815, 1887.

Na vrhu so ob vsaki strani in v sredi kameniti okraski, podobni žari, na srednjem je pa pritrjen trojni železni križ.

Posebna znamenitost tega križa je, da rase tik ob desnem okrasku iz male razpokline mali borovec, ki je seve zaradi nezadostne podlage v rasti zaostal.

Kakor je iz letnice 1210 razvidno, gleda ta stavba, na več stoletij nazaj in je bila priča tako marsikaterih dogodkov, ki so se odigrali v teh krajih.

Gledal je ta križ, kako so v tistem času zidali grad Hrastovec, bil pa je tudi priča, ko so leta 1532. prilumeli Turki od Gradca in Maribora ter požigali in morili po Slovenskih goricah in pri tej priliki tudi zažgali trg pri Sv. Lenartu.

Letnici 1815 in 1887 kažeta na leto popravil; zadnjokrat je to storil Ivan

Breznik, posestnik v Zamarkovi, na katerega posestvu je tedaj stal ta križ. Po njegovi smrti je dal leta 1929. prenoviti spomenik sedanjim lastnik Jožef Bauman skupno s svojo ženo Anjo.

O nastanku tega križa si pripovedujejo prebivalci sledeče:

V bližnjem gradu Hrastovcu je bila lepa deklica, ki je imela za ženina brhkega kmetskega fanta.

Zalo deklico pa je zalezoval hrastovski graščak; ker pa vse obljube niso moge prenotiti stanovitnega dekleta, jo je dal graščak živo pokopati na mestu, kjer stoji križ. Pred smrtjo je reklo pogumno in čednostno dekletu, da bo vzraslo na tem mestu neko znamenje, ki bo pričalo o njeni stanovitnosti in nedolžnosti.

In res, ko so sorodniki pozidali na tem mestu križ, je začel rasti na vrhu borovec, ki pa se ni povzpel višje, ampak ostal vedno enak.

Seve ta borovčič ni tako star kakor se pripoveduje, dognal pa sem, da ga pomnijo ljudje že več kakor sto let.

Naj bi stal ta križ še mnogo časa in z njim tudi mali borovec ter opominjal slovenske deklice, naj bodo tako značajne in stanovitne kakor ona dekletu, o katerem pripoveduje še dandanes mična pripovedka.

(Se bo nadaljevalo.)

Mislilij S. Skrajcar:

OCEANOPOLIS

Roman o skrivnostni človeške prošlosti

»Kaj je palača naše vlade, srce Oceanopolisa,« je dejal Astis in odvedel Doljana do stopnic, ki so vodile k zlatemu vhodu, okrašenemu z reliefi čudovite popolnosti.

Doljan je občudoval umetnost tega skrivnostnega ljudstva in se najbolj čudil temu, da je palača vlade popolnoma nezastražena. Astis je menda ugenil njegove misli, zato je dejal:

»Pri nas ne rabimo straže in nepotrebna so nam tudi sodišča. Med vsem našim ljudstvom ni niti enega samega zločinca.«

»Po vsem tem kar sem videl in kar ste mi povedali,« je odgovoril Doljan, »se mi zdi to popolnoma razumljivo. Ljudstvo, ki je premagalo starost in smrt, je moglo premagati prav tako lahko tudi vse človeške slabosti.«

Med tem pogovorom sta Doljan in Astis dospela po ornamentiranem in z mehikimi preprogami prekritem hodniku do nekkih vrat, ki so se sama odprla. Doljan se je znašel v nekakšni veži, kjer ju je sprejel višji uradnik vlade ter ju po nekem Astisovem poročilu v Doljanu neznanem jeziku odvedel v sprejemno dvorano.

Ko sta z Astisom vstopila v sprejem-

nico senata vlade Oceanopolisa, Doljan ni vedel kaj bi bolj občudoval, umetnine, ki so jo krasile, ali člane senata, ki so sedeli na dragocenih sedežih iz čistega zlata, okrašeni z najlepšim dragim kamenom. Bili so oblečeni na poseben način, da so se že po zunanosti razlikovali od onih ljudi, ki jih je bil videl dotlej.

Ko sta Doljan in Astis vstopila, so se senatorji v znak pozdrava dvignili s svojih sedežev. Oba sta se poklonila, nato pa sedla na odkazano jima mesto.

»Predsednik senata vlade je Semis Ramis,« je dejal Astis Doljanu. »Potomec je Semisa, ustanovitelja mesta, ki je stalo nekoč na teh tleh, na katerih se širi današnji Oceanopolis. Poznate ga iz Svetega pima, kjer se imenuje Sem, praočeh semitov. Ostali štirje senatorji so Menzis, Belis, Tutalis in Reizis.«

Po teh besedah je Astis vstal in pričel govoriti v jeziku domačinov. Doljan ni razumel nobene besede, vendar je vedel, da govori o njem in njegovem prihodu v Oceanopolis.

Potem je spregovoril Semis Ramis in Astis je prevajal njegove besede:

»Zasledovali smo vaše delo, doktor Danilo Doljan in občudovali vaše zanimanje za skrivnost davno potopljene

Atlantide, rojstne domovine naše in zibelke vesoljnega človeštva. Popolnoma razumemo želje soljudi na površini zemlje, da bi odkrili skrivnost svoje prošlosti, da bi odprli vrata do zakladov znanja, ki jih krije potopljena celina. Razumeli pa boste, da smo dolžni skrivati pred svetom skrivnost svoje eksistence.

Mi vemo vse, kar se na zemlji dogaja, poznamo ves vaš razvoj in na razpolago so nam vsa sredstva, da bi mogli zapustiti svojo podmorsko domovino in se preseliti k vam pod ono solnce, ki je dalo našim prednikom simbol najvišjega božanstva. Toda spoznanje, da moremo ohraniti kulturo svojih prednikov in razvijati nadalje svojo samo toliko časa, dokler smo sami, skriti in ločeni od sveta, nam brani vsak stik z vami. V dolgih desetisočletjih so naši odposlanci odhajali k vam na površino in se zopet vračali, nikoli pa se ni zgodilo, da bi kdorkoli od vas prišel k nam. Vi ste prvi človek z zemeljske površine, ki je našel pot v naš skrivnostni Oceanopolis, prvi človek od tam, ki mu je dano spoznati tisto, po čemer zaman hrepeni vesoljno človeštvo. Občudujemo vas, doktor Danilo Doljan, zato vas sprejemamo kot sprejmejo bratje svojega brata. Naš gost ste, še več, član naše velike družine, in puščamo vam popolno prostost gibanja, delovanja in življenja. Vse kar imamo, je tudi vaše. Okoristiti se morete z vsemi našimi pridobitvami in senat vlade želi, da bi bili pri nas prav tako srečni, kakor smo srečni mi, in si ne bi nik-

dar in nikoli več želeli zapustiti nas. Vse to pa vam nudimo le pod enim samim pogojem: da nam svečano prisežete, da ne boste nikdar in na noben način pozkušali najti stikov z zunanjim svetom ali pa celo pobegniti! V onem trenutku, ko bi se pregrešili proti tej naši zahtevi, bomo prisiljeni seči po tistem sredstvu, ki ga že dolga stoletja nismo uporabili. Uničiti bomo morali vaše življenje! Prisežete?»

Doljan je nemo poslušal besede predsednika Semisa Ramisa. Dobro se je zavedal svečane resnosti trenutka, ko se je odločala vsa njegova usoda.

»Kaj naj storim?« je mislil sam pri sebi. »Rad bi ostal tu in spoznal do dna vse to čudovito mesto, vse to skrivnostno ljudstvo z nedoumljivo visoko kulturo in civilizacijo, toda prav tako rad bi tudi nekega dne odšel zopet tja, odkoder sem prišel, ter razodel strmečem svetu svoja odkritja. Če prisežem, da bom izpolnjeval ukaz, ki mi je bil dan, potem je moje upanje na vrnitev za večno pokopano. Če ne prisežem, sem izgubljen. Saj tu sploh ni izbire... Edina odločitev je vdati se in priseči...«

»Kako ste se odločili, doktor Danilo Doljan?« je vprašal po kratkem predledku predsednik Semis Ramis.

»Prisežem...« je odgovoril Doljan.

»Tedaj ste prosti!« je spregovoril predsednik. »Od tega trenutka dalje ste član našega ljudstva, svoboden in enakopraven prebivalec Oceanopolisa. Stopite k meni, dragi brat!«

Sport

Jutri ISSK Maribor: SK Rapid. Na igrišču v Ljudskem vrtu se bosta srečala jutri ISSK Maribor in SK Rapid v prijateljski tekmi. Srečanje bo zelo zanimivo, zlasti zaradi tega, ker bo ISSK Maribor zadnjič preizkusil svoje sile za nedeljsko tekmo proti SK Splitu.

Dunajski Rapid v Mariboru. Svetovno znana enajstotica dunajskega SK Rapida bo gostovala v soboto 8. julija v Mariboru ter odigrala proti mariborskemu SK Rapidu prijateljsko tekmo. Tekma se bo odigrala na igrišču SK Rapida.

Mitropa cup. Drevi se prične tekmovanje za srednjeevropski pokal, in sicer se srečata v Pragi Avstrija (Dunaj) in Slavija. V nedeljo 25. tm. pa bo na Dunaju tekma med Ambrosiano (Milano) in Vieno.

Mednarodne rokoborbe. Sinoči je Angelescu v 45. minuti premagal Toma Sayerja, Mrna pa je v 24. minuti zmagal nad Mileusičem, Borba med Bognerjem in Catcheaujem je ostala neodločena. — Drevi nastopijo: Mrna proti Angelescu, Bogner proti Schwarzbauerju in Chatcheau proti Tomu Sayerju. Prvi dve borbi sta odločeni.

Brata Bertonec zapustila Maribor. Te dni sta se preselila znana nogometna-

ša ISSK Maribora, Pepček in Stanko Bertonec v Ljubljano, kjer sta pristopila k ASK Primorju.

Tekma Avstrija: Nemčija odpovedana. Iz političnih vzrokov je avstrijska nogometna zveza odpovedala meddržavno nogometno tekmo med Avstrijo in Nemčijo, ki bi se morala odigrati v nedeljo 25. t. m. v Frankfurtu.

Medklubiški odbor LNP, službeno. Razpored tekem v nedeljo 25. t. m.: ob 15.30 prijateljska tekma ISSK Maribor rezerva: SK Svoboda rezerva in ob 17.30 prvenstvena tekma SK Split: ISSK Maribor. Obe tekni bosta na igrišču ISSK Maribora. Službujoči odbornik g. Cilenšek. — Klubi Čakovečki SK, Gradjanski SK, SK Mura in SK Ptuj se opozarjajo, da je zadnji rok za prijavo tekme vsaj 2 dni pred njo. Tekme se morajo javiti tajniku MOLNP g. Fišerju na naslov: Delavnica državnih železnic v Mariboru, v nujnih primerih pa telefonično na št. 2750 ali 2217. Tekme, ki ne bodo javljene, se ne bodo odobrile, niti se ne bodo delegirali sodniki. Tajnik I.

Sokolstvo

Šentiljski Sokol pri sprejemu češko-slovaških častnikov. Poročali smo že, kako lep sprejem so priredili Šentiljčani

v nedeljo častnikom bratske Češkoslovaške. Na meji so postavili lep slavalok z napisom: »Zvestoba za zvestobo!« Potem so jih pa obsuli s cvetjem in pozdravili. Posebno številno so se pa vdeležili sprejema šentiljski Sokoli in Sokolice pod vodstvom staroste br. Šiligoja, ki je goste tudi pozdravil. Sokol je pognal prve korenine iz čeških tal, zato je tudi njegova dolžnost, da je vedno prvi pri sprejemanju bratov Čehoslovakov. Naš slovenski obmejnj Št. Iij je tokrat to dokazal.

Tujci obiskujejo Leningrad.

Življenje v sovietski Uniji izziva kljub splošni krizi vedno večje zanimanje med tujimi turisti in to tem bolj, ker podpira sovjetska vlada bogate tujce pri uvozu tuje valute v SSSR in jim nudi za dolarje in franke ves komfort in varnost. Pred dnevi je dospel v Leningrad iz New Yorka prvi veliki izletniški parnik »Berlin«, na katerem je prispelo 80 tujih turistov, večinoma Američanov, Nemcev, Francozov itd. V kratkem bodo prispeli v Leningrad še naslednji tuji turistovski parniki: »Kunzholm«, »Karinkia«, »Mexico«, »Oceania«, in »Stella Polaris«. Tujji turisti, ki bodo dopotovali s temi parniki, bodo obiskali mimo Leningrada tudi Moskvo.

NENAVADEN ZAKLAD.

Gotlandu je izkopal kmet Jensson med prekovanjem svojega vrta približno 3 m dolgo in 50 cm visoko železno skrivnjico, polno srebrnih križcev, srebrnih in zlatih kelihov, srebrnih relikviev in zlatnikov. O najdbi zaklada je obvestil oblasti in kmalu je prišla na vrt komisija narodnega muzeja iz Stockholma, ki je vsa presenečena ugotovila, da ima pred seboj celo zbirko krasnih zlatarskih del iz pozne gotike, pa tudi mnoga umetniška dela iz 12. in 13. stoletja. Izvedeno se strinja v tem, da gre za zaklad švedskih kraljev, obsegajoč 378 predmetov. Zaklad kraljev iz rodu Vasov je namreč pred 300 leti brez sledu izginil. Zadnji njegov čuvar je bil slavni junak 30-letne vojne Gustav Adolf, ki je padel leta 1632 v bitki pri Lützen. V splošni zmedbi po njegovi smrti je zaklad izginil in tudi poznejši vladarji ga niso mogli najti. Vse kaže, da ga je našel zdaj slučajno kmet Jensson. Zaklad je bil takoj proglašen za narodno imetje in shranjen bo v muzeju v Stockholmu. Kmet, ki ga je našel, je pa dobil seveda primerno nagrado.

Tehnika.

Katera je največja vodna moč? Zenske solze.

Mali oglasi

Prodaj

MOTOR ZA ISTOSMERNI TOK.

140 v., 125 HP, 110 obratov. Motor za vrtilni tok »Elin«, 380 v., 9 HP, s pripravo za dviganje krtačic in spoj na kratko, z zaganjačem in stikalom. Skobelnik za mizarje z osnovno ploščvijo 900 mm. Generator za istosmerni tok »Elin« 115 v., 16 kw, 570 obratov. Tri posode za tlačeni zrak od Dieslovega motorja. Stroj za rezanje papirja. Bencinski motor za vsakovrstno uporabo, 5 HP, znamke »Moravia«. Električni kuhalni lonec, 380 v. za 30 litrov, popolnoma nov. Vsi predmeti so v najboljšem stanju in ugodno na prodaj. Razen tega prodajam železno verando s 6 stebri, večjo množino železnih košar za cvetlice na balkonih. Imam veliko skladišče raznovrstnih rabljenih strojev, železnine, kovin. Iste kupujem in prodajam. Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14. 2279

HIŠICE Z VRTOM

proda za 12.000, 20.000, 24.000 in 30.000 Din Posredovalnica, Maribor, Frančiškanska ulica 21. 2282

VEČ LEPIH OLEANDROV

takoj na prodaj. Razlagova ul. št. 13. 3000

Razno

MARTIN SAFRAN. sobo-, črkoslikar, pleskar in ličar, Maribor, Slovenska ul. 16, prevzema vsa v to stroko spadajoča dela ter jih izvršuje dobro in poceni. 1664

ŽIČNE VLOŽKE. železne zložljive postelje, afrik madrace, otomane, solidno in po ceni, pri NOVAKU, Glavni trg 9, Koroška 8, Vertrinjska 7. 2278

ZA VEZENJE PERILA in ročni ažur se priporoča Klančnik, Slovenska ulica 15. 2281

SURKOL. sigurno sredstvo za pokončavanje ščurkov in rusov. Drogerija Kane. 1404

MIZARSTVO.

prvorazredno, za pohištvo ter ostala mizarška dela. Naročila pod ugodnimi pogoji. Ciril Razboršek, Maribor, Dravska ulica 4. 1819

BRITVE, ŠKARJE

itd., brusl izvrstno in zanesljivo J. Kokot, Wildenrainerjeva ul. 6. 2213

Moderne

kopalne obleke

obalne pižame

konane plašče

kopalne čevlje

n čepice nudi

C. Büdefeldt
Maribor, Jurčičeva 8

Sobo odda

PRAZNO, LEPO SOBO. popolnoma čisto, v Cankarjevi ulici oddam s 1. julijem. Naslov v upravi lista. 2283

OPREMLJENO SOBO. lepo, solčno, blizu parka. ceneno takoj oddam. Naslov pove uprava lista. 5000

Službo dobi

SPOSOBNO NATAKARICO, katera bi prevzela na račun »Ljudsko klet« iščemo. Pojasnila pri lastniku »Grajske kleti.« 2285

UČENCA

za torbarsko stroko sprejme Ivan Kravos. Aleksandrova cesta 13. 2186

Lokal

TRGOVSKI LOKAL najbolj prometna točka mesta (Glavni trg) dam v najem. Naslov v upravi. 2234

Šotori

za turiste, skavte, »Weekend« itd. **sporini oddelek**

A. Stojec
Maribor, Jurčičeva 8

Stanovanje

DVOSOBNO STANOVANJE oddam s 1. julijem. Vprašati: Mlinska ulica 30. 2286

STANOVANJE V VILI Tomšičev drevored, 2 sobi, kabinet, kopalnica in priključne oddam za 900 Din. Naslov v upravi Večernika. 2284

STANOVANJE. dve sobi in kuhinjo, oddam. Stritarjeva ulica 31. 2272

Proizvaja zgradbe električnih central na vodno moč, elektr. omrežja vsake vrste ter hišnih in zunanjih inštalacij, stanovanjskih hiš, tovarnih in drugih objektov. Dobava vseh električnih aparatov, motorjev, dinamo-generatorjev, v. transformatorjev iz največjih svetovnih tvornic. Lastna specialna praviljalnica aparatov, dinamov, elektromotorjev, transformatorjev. Prodaja inštalacijskega blaga, lestenec, svetilk, žarnic itd. — ILLIC Vladislav, elektroteh. podjetje, MARIBOR, Aleksandrova c. 24. Tel. 27-14